

DR. DAGONYA ANDRÁS

ügyvéd
felelős akkreditált közbeszerzési
szaktanácsadó
európai uniós szakjogász

Ikt. szám: Mt-05-02/2022.

Tárgy: alkotmányjogi panasz Abtv. 27. §-ának megfelelően

Alkotmánybíróság
1015 Budapest, Donáti u. 35-45.
Postacím: 1535 Budapest, Pf. 773.

Az első fokon eljáró bíróság útján

Debreceni Törvényszék
4025 Debrecen, Széchenyi u. 9.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: M/2866-2/2022.		
Érkezett: 2023 FEBR 02.		
Érkezés módja		
☐ POSTÁN	☒ @	☐ EGYÉB:
Példány: 1	Melléklet:	Kezelőiroda: <i>z</i>

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27.§-a alapján dr. Dagonya András Szabolcs ügyvéd [REDACTED]

[REDACTED] általa képviselt Mezőtúr Város Önkormányzat érdekelt [REDACTED]
[REDACTED] az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjeszti a tisztelt Alkotmánybíróság elé.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján állapítsa meg a Kúria Kfv.V.37.405/2022/13. számú végzésének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A felperes Mezőtúri Horgász Egyesület [REDACTED] és az I. rendű alperesi érdekelt - a 224/2004. (XI. 5.) számú képviselő-testületi határozat alapján - 2004. december 9. napján együttműködési megállapodást kötött az I. rendű alperesi érdekelt tulajdonában álló 135 hektár 6806 m² nagyságú - holtágakból és összekötő csatornákból álló -

holtágrendszer vonatkozásában. Az együttműködési megállapodás 2. pontja rögzítette, hogy az I. rendű alperesi érdekelt mely vízterületek halászati jogát adta határozott időre haszonbérbe a felperesnek, a 3. pontban pedig azt, hogy az I. rendű alperesi érdekelt a [REDACTED] hrsz-ú, összesen 68,8366 hektár vízterület halászati jogát **nem adta haszonbérbe**, mert a 4. pont szerint a 3. pontban megjelölt vízterület halászati jogának gyakorlására **együttműködési megállapodást kötött** a felperessel az I. rendű alperesi érdekelt **az őt megillető halászati jog gyakorlásával összefüggő feladatok elvégzésére**. Ezeket a feladatokat a halászatról és horgászatról szóló 1997. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Hhtv.) rendelkezéseire utalással határozták meg. Az együttműködési megállapodás 8. pontja szerint a 4. pont szerinti vízterületre eső bevételt a felperes negyedévenként volt köteles átutalni az I. rendű alperesi érdekelt számlájára, a felperes a feladatok ellátásáért díjazást, költségtérítést, természetbeni juttatást nem igényelhetett.

Alperesi határozattal érintett ingatlan Mezőtúr külterület [REDACTED] (a peres iratokban többnyire [REDACTED] megnevezéssel kerül említésre).

Az együttműködési megállapodást határozott időtartamra, 2005. január 1. és 2014. december 31. napja közötti időszakra kötötték, majd azt 2020. december 31. napjáig meghosszabbították a 2009. december 10. napján kelt együttműködési megállapodás módosításával. Az együttműködési megállapodás 17. pontja szerint az együttműködési megállapodás annak lejártával, közös megegyezéssel vagy felmondással szűnik meg, a 18. pont tartalmazza azokat az eseteket, melyek esetében az önkormányzat jogosult az azonnali hatályú felmondására.

Az alperes Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal [REDACTED] a 2021. március 22. napján kelt, JN/56/00878-1/2021. számú határozatával 2021. január 1. napjával a [REDACTED] helyrajzi számú vízterület vonatkozásában a felperest törölte a halgazdálkodásra jogosultak nyilvántartásából. Határozatát a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény (a továbbiakban: Hhvtv.) 33.§ (1) bekezdésére és 34.§ (6) bekezdésére alapította. Az együttműködési megállapodás 6. és 17. pontjára utalva kifejtette, hogy az együttműködési megállapodás 2020. december 31. napján, a szerződés lejártával megszűnt, ezért a felperest a halgazdálkodásra jogosultak nyilvántartásából törölni kellett.

A felperes az alperes fenti határozata ellen előterjesztett keresetlevelében az alperes határozatának a megsemmisítését kérte. A Hhvtv. 74.§ (4) bekezdésére hivatkozással előadta, hogy 2013. augusztus 31-én változatlanul az együttműködési megállapodás alapján - tehát nem haszonbérleti jogviszony alapján - illette meg a halászati jog, mely jog a törvény erejénél fogva 2028. augusztus 31-ig még megilleti, ezért nem lett volna törölhető a nyilvántartásból.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét ítéletével elutasította. Indokolása szerint az együttműködési megállapodásban az I. rendű alperesi érdekelt csak a halászati jogának gyakorlásával összefüggő feladatok elvégzésével bízta meg a felperest, ezért ez nem jelenti azt, hogy a halászati (későbbi, a Hhvtv. szerinti szóhasználatnál halgazdálkodási) jogát adta volna át a felperes részére. Az együttműködési megállapodás 4. pontja szerinti „halászati jogának gyakorlásával összefüggő feladatok elvégzésére” szerződéses meghatározás ugyanis nem egyenlő a halászati jog (halgazdálkodási jog) átengedésével. A felperes minderre tekintettel - a

halgazdálkodási nyilvántartásba történő bejegyzése ellenére sem - nem rendelkezett halászati/halgazdálkodási jogosultsággal, ezért az nem is hosszabbodhatott meg a törvény erejénél fogva 2028. augusztus 31. napjáig, emiatt a felperesnek a Hhvtv. 74. § (4) bekezdésére történő hivatkozása alaptalan volt.

Az együttműködési megállapodás 17. pontja szerint a szerződés a felek között 2020. december 31. napjával megszűnt, ezért a halgazdálkodási nyilvántartásba bejegyzett felperes nyilvántartásból való törlésére jogszerűen került sor. Mivel a perrel érintett ingatlan tulajdonosa nem a felperes volt, továbbá haszonbélőnek sem minősült haszonbérleti szerződés hiányában, illetve az I. rendű alperes a halászati (halgazdálkodási) jogát nem adta át a felperes részére, ezért a halászati jog jogosultja a 01174 hrsz.-ú ingatlan esetében az I. rendű alperesi érdekelt volt, a felperest nem lehetett a halászati jog jogosultjának tekinteni.

Mindezek alapján a bíróság a felperes keresetét alaptalannak ítélte, ezért a keresetet elutasította. A felperes a jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének elsődlegesen a hatályon kívül helyezését, másodlagosan a megsemmisítését kérte - a felülvizsgálati kérelem tartalma szerint - az alperesi határozat megsemmisítése mellett. Kifejtette, hogy egyetért azzal az ítéleti megállapítással, hogy az együttműködési megállapodásban nem történt rendelkezés a halászati jog átadásáról, azonban a peres eljárás során végig azt állította, hogy a halászati jog gyakorlásával bízták meg, ezért is kerülhetett be a halgazdálkodási nyilvántartásba. A halgazdálkodási jog megszerzését a Hhvtv. 74. § (4) bekezdése azzal határozta meg, hogy az a halászatra jogosultat megillető jogok gyakorlására vonatkozik. A halgazdálkodási jog ezért a Hhvtv. 74. § (4) bekezdése alapján a törvény erejénél fogva szállt át a felperesre, a jogot 2013. augusztus 31. napjától számított 15 évig gyakorolhatja.

A Kúria a Debreceni Törvényszék 11.K.701.115/2021/26. számú ítéletét hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

„A döntés elvi tartalma

[38] A halgazdálkodásra jogosultak nyilvántartásából való törlés jogszerűségének megállapításakor nem mellőzhető a felek által megkötött és a bejegyzés alapjául szolgáló megállapodás vizsgálata és helytálló értelmezése.”

Az új eljárás során az elsőfokú bíróság nem hagyhatja figyelmen kívül a Kúria által kifejtett jogértelmezést, a Hhvtv. 74. § (4) bekezdés alkalmazhatóságát.

A Kúria végzésének száma Kfv.V.37.405/2022/13.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A Kúria Kfv.V.37.405/2022/13. számú végzése ellen a vonatkozó jogszabályok alapján további jogorvoslatnak nincs helye!

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírói döntés kézbesítése időpontjának és módjának pontos megjelölése: ügyfélkapun keresztül – 2022. október 10. napja.

Nyilatkozok arról, hogy az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő (az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közlésétől számított 60 nap) megtartásra került.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az I. rendű alperesi érdekelt Mezőtúr Város Önkormányzata [REDACTED] az érintett holtágakból és összekötő csatornákból álló **holtág rendszer tulajdonosa**. Az önkormányzat pályázatot írt ki a helyrajzi számmal érintett terület vonatkozásában, felperes is benyújtotta pályázatát, azonban II. rendű alperesi érdekelt [REDACTED] nyerte meg a pályázatot és lett a halgazdálkodási jog jogosultja.

A pályázat jogszerűségével szemben a pályázók részéről kifogás nem érkezett (így Felperes részéről sem). Felperes a pályázati eljárás során nyilatkozatot tett, miszerint a pályázati eljárásba foglalt feltételeket magára nézve kötelező érvényűen elfogadta.

A fenti tényadatokat rögzítette a Debreceni Törvényszéken 2022. január 13. napjának 10:00 órájától megtartott tárgyalás jegyzőkönyve.

Az indítványozói jogosultság Abtv. 51.§ (1) bekezdése szerinti vizsgálata az ügy érdemi vizsgálatának előkérdése. Az Alkotmánybíróság a 3149/2016. (VII. 22.) AB végzésben megállapította, hogy az „önkormányzat is élhet az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal, feltéve, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló jogvitás ügyben mellérendelt jogalanyként és nem a közhatalom gyakorlójaként járt el. Az indítványozói jogosultság szempontjából tehát nem az önkormányzat (egyébként különleges) jogi státuszának, hanem annak van relevanciája, hogy az önkormányzat az alapul fekvő ügyben, hierarchikus viszonyban, a közhatalmi jogosítványával élve, avagy a vagyoni forgalom mellérendelt alanyaként járt-e el. Az Alkotmánybíróság álláspontja változatlan a tekintetben, hogy az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasz – szervezet esetében is –, az egyedi ügyben bekövetkezett, Alaptörvényben biztosított, egyéni jogsérelem orvoslásának eszköze, amely nem az önkormányzat sui generis, vagy állam által átruházott hatáskörben hozott közhatalmi döntéseinek kikényszerítésére szolgáló intézmény.”

A panasszal érintett ügyben - figyelemmel a fent hivatkozott tényállásra - indítványozó Önkormányzat a vagyoni forgalom mellérendelt alanyaként járt el.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Az Alaptörvény 31. cikkének (1) bekezdése alapján, amely az ÁLLAM című fejezetben szabályozva mondja ki, hogy „Magyarországon a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek”, továbbá a 32. cikk (6) bekezdése kimondja, hogy

„a helyi önkormányzatok tulajdona köztulajdon, amely feladataik ellátását szolgálja”, a 38. cikk (1) bekezdése alapján az „állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon”.

Az Alaptörvény 32. cikkének (1) bekezdése az ÁLLAM című fejezetben az alábbiakról rendelkezik:

(1) A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között

- a) rendeletet alkot;
- b) határozatot hoz;
- c) önállóan igazgat;
- d) meghatározza szervezeti és működési rendjét;
- e) gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat;**
- f) meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik;**
- g) e célra felhasználható vagyonával és bevételeivel kötelező feladatai ellátásának veszélyeztetése nélkül vállalkozást folytathat;**
- h) dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről;
- i) önkormányzati jelképeket alkothat, helyi kitüntetéseket és elismerő címeket alapíthat;
- j) a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervtől tájékoztatást kérhet, döntést kezdeményezhet, véleményt nyilváníthat;
- k) szabadon társulhat más helyi önkormányzattal, érdek-képviselési szövetséget hozhat létre, feladat- és hatáskörében együttműködhet más országok helyi önkormányzatával, és tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek;
- l) törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

A Kúria alkotmányjogi panasszal érintett végzése az alábbiakat állapította meg:

„[29] A Kúria hangsúlyozza, hogy a megállapodás 4. pontjában szereplő feladatok a megállapodásban is rögzítetten a Hhtv. szerinti halászati jog gyakorlásával összefüggő egyes tevékenységekre terjedt ki. A felperes a megállapodás szerint e feladatok elvégzését a vonatkozó ágazati szabályok betartása mellett [Hhtv., az annak végrehajtásáról szóló 78/1997. (XI. 4.) FM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) szabályai, továbbá a település környezetvédelméről szóló 2/2003. (II. 7.) számú önkormányzati rendelet] vállalta. Hangsúlyozza a Kúria, hogy a megállapodás 4. pontjában a halászati jognak a vonatkozó ágazati jogszabályban a szerződés megkötésének időpontjában szabályozott egyes részfeladatait sorolták fel, a 9. pontban további feladatokat róva a felperesre. **A megállapodásban felsorolt részfeladatok felölelték a halászati jogba tartozó lényegi feladatokat, így az I. rendű alperesi érdekelt ténylegesen a halászati jog gyakorlását engedte át ezzel a felperesnek.**

[30] A szerződés értelmezése alapján tehát a halászati jog gyakorlására a felek között létrejött atipikus szerződés alapján volt jogosult a felperes. **Az elsőfokú ítélet indokolásának az a megállapítása, hogy a halászati jog gyakorlásával összefüggő feladatok elvégzése nem egyenlő a halászati jog/halgazdálkodási jog átengedésével, a hivatkozott és a felek között létrejött együttműködési megállapodás tartalmi értelmezéséből nem vezethető le.**”

A Kúria panasszal érintett fent idézet megállapítása olyan tartalmat emel be a szerződő felek jogviszonyába, melyet azok nem szándékoztak a szerződéses akarat részévé tenni, azaz, a halászati jog átengedésére a szerződő felek akarata nem terjedt ki. Gyakorlatilag a Kúria végzése olyan elemmel „egészíti ki” az atipikus szerződéses jogviszony tartalmát, amely sosem képezte a szerződő felek szándékát, mégpedig azzal, hogy indítványozó Önkormányzat átengedte volna felperesnek az érintett területre vonatkozó halászati jogot. Hangsúlyozni szükséges, hogy az I. rendű alperesi érdekelt a [REDACTED] hrsz-ú vízterület halászati jogát **nem adta haszonbérbe, együttműködési megállapodást kötött a felperessel az őt megillető halászati jog gyakorlásával összefüggő feladatok elvégzésére.**

Kiemeljük továbbá, az indítványozó I. rendű alperesi érdekelt Mezőtúr Város Önkormányzata az érintett holtágakból és összekötő csatornákból álló holtág rendszer tulajdonosa. A tulajdonos önkormányzat 2020. december 04. napján felmondta a felperessel megkötött együttműködési megállapodást. Az önkormányzat 2020. augusztus 27. napján pályázatot írt ki a helyrajzi számmal érintett terület vonatkozásában, felperes is benyújtotta pályázatát, azonban II. rendű alperesi érdekelt [REDACTED] nyerte meg a pályázatot és lett a halgazdálkodási jog jogosultja.

A pályázat jogszerűségével szemben a pályázók részéről kifogás nem érkezett (így Felperes részéről sem). **Felperesi társaság ráutaló magatartása egyértelműen és világosan jelezte, hogy az atipikus szerződéses jogviszonynak, valamint a felek akaratának megfelelően halászati jogot nem szerzett!**

A fenti tényadatokat rögzítette a Debreceni Törvényszéken 2022. január 13. napjának 10:00 órájától megtartott tárgyalás jegyzőkönyve.

Az érintett területre vonatkozó halászati jog pályáztatásáról - együttműködési megállapodás felmondása után - Mezőtúr Város Képviselő-testülete 131/2020.(VIII.27.) számú határozatával döntött.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Az Alaptörvény 32. cikkének (1) bekezdés:

(1) A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között

- a) rendeletet alkot;
- b) határozatot hoz;
- c) önállóan igazgat;
- d) meghatározza szervezeti és működési rendjét;
- e) gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat;
- f) meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik;
- g) e célra felhasználható vagyonával és bevételeivel kötelező feladatai ellátásának

veszélyeztetése nélkül vállalkozást folytathat;

h) dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről;

i) önkormányzati jelképeket alkothat, helyi kitüntetések és elismerő címeket alapíthat;

j) a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervtől tájékoztatást kérhet, döntést kezdeményezhet, véleményt nyilváníthat;

k) szabadon társulhat más helyi önkormányzattal, érdek-képviselési szövetséget hozhat létre, feladat- és hatáskörében együttműködhet más országok helyi önkormányzatával, és tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek;

l) törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

M) cikk

(1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.

(2) Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.

XIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény alapján több határozatában megerősítette és kiemelte, hogy „a helyi önkormányzatok által ellátott, az **Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdésében** rögzített feladat- és hatáskörök jogszerű gyakorlása alkotmánybírói és bírósági védelemben részesül” {3149/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [15]}.

Indítványozó álláspontja szerint ezért az Alkotmánybíróság gyakorlatából az következik, hogy **a helyi önkormányzatokat – tulajdonosi minőségükben – alapjogi védelem illeti meg az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése tekintetében** az alaptörvény ellenes bírói döntéssel szemben is. A Kúria Kfv.V.37.405/2022/13. számú végzése az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti és hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, különös tekintettel arra, hogy végzésében nem mérlegelte és értékelte a tulajdonosi jogot gyakorló indítványozó szerződéses jogviszonyt befolyásoló cselekményeit, illetve felperes ráutaló magatartását.

Az Alaptörvény a XIII. cikk (1) bekezdésén túl is szabályozza az önkormányzatok tulajdonát, ezért az önkormányzatok tulajdonát érintő szabályozás Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata során ezen rendelkezések összessége az irányadó. Az Alaptörvény 32. cikk (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzatok tulajdona köztulajdon, amely feladataik ellátását szolgálja, a 38. cikk (1) bekezdése értelmében pedig az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon, mely nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata. Mindez azt is jelenti, hogy amíg az önkormányzatok tulajdonának védelmére harmadik felekkel szemben a tulajdonhoz való jog Alaptörvényből következő általános szabályainak megfelelően, kizárólag a XIII. cikk rendelkezései alapján kerülhet sor, addig az állam és az

önkormányzat viszonyában az önkormányzat vagyona vonatkozásában a feladathoz kötöttség is érvényesül, ami a XIII. cikk (1) bekezdése szerinti általános tulajdonhoz való jog közérdekű korlátja. Ez a megközelítés összhangban áll a XIII. cikk (1) bekezdésének második mondatával is, miszerint a tulajdon társadalmi felelősséggel jár. A fentiek fényében hangsúlyozzuk, hogy az érintett területre vonatkozó halászati jog pályáztatásáról - együttműködési megállapodás felmondása után - Mezőtúr Város Képviselő-testülete 131/2020.(VIII.27.) számú határozatával döntött. Az önkormányzat 2020. augusztus 27. napján pályázatot írt ki a helyrajzi számmal érintett terület vonatkozásában, felperes is benyújtotta pályázatát, azonban II. rendű alperesi érdekelt Kákafoki Horgász Egyesület nyerte meg a pályázatot és lett a halgazdálkodási jog jogosultja.

A korábban kibocsátott AB határozatok rögzítették, hogy az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés e) pontja értelmében az önkormányzatok számára garantált a tulajdonosi jogállás, amely a tulajdonosi jogok teljességével párosul, amit az önkormányzatok az állammal, más önkormányzattal, személyekkel szemben is érvényesíthetnek. Az önkormányzati tulajdon tehát az előbbiekkal szemben is alkotmányos védelemben részesül, jóllehet az önkormányzatokat tulajdonosként kiemelt védelem nem illeti meg. Az önkormányzatok tulajdonosi jogállása kettős kötöttségben érvényesül. Egyrészt tulajdonosi jogaikat kizárólag törvény keretei között a helyi **közügyek intézése érdekében** gyakorolhatják, tehát ez helyi szintű kötöttséget jelent, ami a helyi **közösség viszonylatában érvényesül**. Másrészt az Alaptörvény fokozott védelmet biztosít a nemzeti vagyonnak és garanciákat rögzít az **ezzel való felelős és átlátható gazdálkodás érdekében**. Tekintettel arra, hogy az önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon is egyben, azon túl, hogy az önkormányzatok cselekvési autonómiája törvényileg korlátozott, az állam és az **önkormányzatok tulajdonában álló vagyonelemekkel való gazdálkodás alapvető alkotmányos szabályainak is érvényesülniük kell**. Kapcsolódva a fenti értelmezéshez, az önkormányzat területén arra jogosultak által megválasztott képviselőtestület határozata alapján pályázatot írtak ki a halászati jog gyakorlására, mely pályázatra felperes is benyújtotta jelentkezését. A fentiek alapján tehát a panasszal érintett végzésben hivatkozott Hhvtv. 23. §-a, 22. § (2) és (3) bekezdése és 74. § (4) bekezdése tekintetében a bíróság általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, ezért a Kúria végzése alaptörvény-ellenes.

Az Alkotmánybíróság az önkormányzati tulajdon védelmét két szempontból közelítette meg az elmúlt időszakban. Az egyik a klasszikus alapjogi védelem, aminek konkrét eszköze a tulajdonhoz való jog (Alaptörvény XIII. cikk), a másik pedig az önkormányzati autonómia védelme, ami a tulajdonosi hatásköröket oltalmazza [Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés e) pont]. A 3311/2019. (XI. 21.) AB határozatban az Alkotmánybíróság azt az álláspontot foglalta el, hogy az „Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése [...] olyan hatásköröket tartalmaz, amelyeket a helyi önkormányzatok esetében az alkotmányjogi panaszok szempontjából Alaptörvényben biztosított jogként szükséges értelmezni (számos közülük egyes alapjogok önkormányzatokra vonatkozó átültetése), ugyanis megsértésük esetén éppen az Alaptörvény által biztosítani hivatott autonómia szenved csorbát. Ezek a hatáskörök ugyanakkor nem azt jelentik, hogy a helyi önkormányzatok kizárólag ezen hatáskörcsoportok sérelmére hivatkozhatnak, hanem ellenkezőleg: ezen hatáskörcsoportok sérelmére kizárólag a helyi önkormányzatok hivatkozhatnak [...]” {3311/2019. (XI. 21.) AB határozat, Indokolás [35]}.

Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja {25/2013. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [49]}. Az Alkotmánybíróság a 3/2015. (II. 2.) AB határozatban hangsúlyozta: „Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvénynek ez a rendelkezése a bíróságok számára alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélkező tevékenységük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék [...]. Ebből a kötelezettségből következik, hogy a bíróságnak a jogszabályok adta értelmezési mozgástér keretein belül azonosítania kell az elé kerülő ügy alapjogi vonatkozásait, és a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat az érintett alapjog alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmeznie. A bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes.” (Indokolás [17]–[18])

Az eddigiekben sem képezte vita tárgyát, azaz álláspont, mely szerint a Hhvtv. 23. §-a alapján az önkormányzatot illeti meg a halgazdálkodási jog. A halgazdálkodási jog jogosultja csak haszonbérlet, illetve vagyonkezelő lehet a Hhvtv. 22. § (2) és (3) bekezdése alapján. Mivel a felperes se haszonbérlet, se vagyonkezelője nem volt az érintett területnek, így a halászati jog jogosultja sem lehetett, vagyis az alperes jogszerűen törölte a felperest a halgazdálkodásra jogosultak nyilvántartásából. A bíróságoknak a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezniük. Ha a bíróság általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes.

A Kúria Kfv.V.37.405/2022/13. számú végzése az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti és hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, különös tekintettel arra, hogy végzésében nem mérlegelte és értékelte a tulajdonosi jogot gyakorló indítványozó szerződéses jogviszonyt befolyásoló cselekményeit, illetve felperes ráutaló magatartását, a fentiek alapján tehát Hhvtv. 23. §-a, 22. § (2) és (3) bekezdése és 74. § (4) bekezdése tekintetében a bíróság általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban az alapjogok alkotmányos tartalmával, ezért a Kúria végzése alaptörvény-ellenes.

Az Alkotmánybíróság a 3192/2012. (VII. 26.) AB határozatában rámutatott arra, hogy bár az Alaptörvény – szemben a korábbi Alkotmánnyal – nem nevesíti külön a piacgazdaság követelményét, az alkotmánybírósági gyakorlat alapján annak két létfontosságú elemét, a vállalkozás és a verseny szabadságát azonban tartalmazza. Kifejtette továbbá: „A piacgazdaság,

és így az Alaptörvény M) cikke által védett **vállalkozás és verseny szabadsága működésének elengedhetetlen feltétele a szerződési szabadság, amely ennek következtében szintén élvezi az Alaptörvény védelmét.** Ezt támasztják alá a szerződési szabadságnak a Ptk.-ban foglalt garanciális szabályai is.

A Kúria végzése olyan elemmel „egészíti ki” az atipikus szerződéses jogviszony tartalmát, amely sosem képezte a szerződő felek szándékát, mégpedig azzal, hogy indítványozó Önkormányzat átengedte volna felperesnek az érintett területre vonatkozó halászati jogot. Az indítványunkkal érintett végzés tehát sérti az Alaptörvény által védett szerződési szabadság elvét, különös figyelemmel arra, hogy a felek által tanúsított magatartás sem támasztja alá a Kúria felek szerződéses akaratát kiterjesztő értelmezését.

Indítványozó, egyben az érintett vízterület tulajdonosának tulajdonhoz való jogának részjogosítványait is érinti a Kúria végzése az alábbiak szerint. A **tulajdonhoz való jog** – azon belül a tulajdonjog részjogosítványainak – korlátozása akkor alkotmányellenes (alaptörvény-ellenes), ha az elkerülhetetlen, tehát kényszerítő ok nélkül történik, továbbá, ha a korlátozás súlya a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan. {3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [50]} Az érintett vízterület tulajdonosának joga, hogy a tulajdon tárgyához szorosan tapadó halászati jogot átruházza harmadik személyre. A Kúria végzésével megsértette az indítványozó tulajdonhoz való jogát, azzal, hogy végzésében kimondta, hogy - a felek között létrejött együttműködési megállapodás kiterjesztő értelmezésével, egyben a tulajdonost megillető részjogosítványok sérelmére - Önkormányzat átengedte volna felperesnek az érintett területre vonatkozó halászati jogot.

A panaszunk értelmében az Alaptörvény 32. cikkének (1) bekezdésében, XIII. cikk (1) bekezdésében, valamint M. cikkében foglalt alapvető jog tekintetében a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség igazolható, miután a Kúria az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseiben biztosított jogok alkotmányos tartalmát elmulasztotta érvényre juttatni Kfv.V.37.405/2022/13. számú végzésében.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján állapítsa meg a Kúria Kfv.V.37.405/2022/13. számú végzésének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43.§-ának megfelelően azt semmisítse meg.

3. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el.

Mellékletként csatolom az ügyvédi meghatalmazást.

Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

Indítványozó hozzájárul a személyes adatai közzétételéhez.

[Megjegyzés: Az Abtv. 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Ügyrend 36. § (2) bekezdésére és 56. § (1)-(2) bekezdéseire tekintettel az Abtv. 26-27. §-ai alapján benyújtott alkotmányjogi panaszok esetében az indítványban foglalt alkotmányossági kérelem (tehát az ügy) lényegét az Alkotmánybíróság a honlapján közzéteszi. Az indítványban szereplő személyes adatokat az Alkotmánybíróság csak akkor teszi közzé, ha ahhoz az indítványozó, illetve az érintett kifejezetten hozzájárul.]

Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata

Az I. rendű alperesi érdekelt Mezőtúr Város Önkormányzata [REDACTED] indítványozó az érintett holtágakból és összekötő csatornákból álló holtág rendszer tulajdonosa.

Csatolom az ezt alátámasztó tulajdoni lapot!

A tulajdonos önkormányzat 2020. december 04. napján felmondta a felperessel megkötött együttműködési megállapodást.

Csatolom az ezt alátámasztó dokumentumot, valamint átvételt igazoló tértivevényt!

Az önkormányzat 2020. augusztus 27. napján pályázatot írt ki a helyrajzi számmal érintett terület vonatkozásában.

Csatolom az ezt alátámasztó képviselő-testületi határozatot!

Budapest, 2022. december 06.

LAWYER OFFICE

ügyvéd
felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó
R.K.SZ. jogi igazgató
európai uniós szakjogász

